

[Øllgaard.]

let kan opveje dem, hvor der er betalt for meget. Jeg kender i hvert Tilfælde mange Eksempler paa, at den Erstatning, der er ydet til Landmænd f. Eks., der har faaet deres Jorder beslaglagt, delvis ødelagt, har været en meget lille, meget ringe Erstatning og en Erstatning, som i hvert Fald slet ikke har staaet i noget som helst Forhold til den Fortjeneste, andre Borgere havde ved at arbejde med paa at ødelægge Jorderne.

Jeg vil gerne om hele dette Erstatningsproblem sige, at der ligger jo en Mængde Erstatningssager baade angaaende fast Ejendom, Leje og Erstatning for mange andre Ting, der endnu ikke er udbetalt, og at det vilde være en saare god Gerning, om man ret hurtigt kunde naa frem til at faa alle disse Sager afgjort. Ved dette Lovforslag drejer det sig om fast Ejendom, og jeg tror, at den Ordning, man hurtigt fik gennemført, at danske Myndigheder fik Indseende med disse Erstatningers Fastsættelse, stort set har virket ganske godt, i hvert Fald i Retning af at faa indført en vis Linie og et vist Maadehold med Hensyn til Erstatningerne; det var jo det danske Samfund, der skulde betale disse Omkostninger.

Det, man tilstræber ved denne Lovgivning, er at tilvejebringe et juridisk holdbart Grundlag for Ordningen af den tyske Beslaglæggelse af fast Ejendom og samtidig opnaa en moralsk forsvarlig Ordning baade over for Statens Interesser og den enkelte Borgers Interesser, og hertil er vi villige til at yde vor Medvirken. Det er ganske overordentlig store Omraader og Værdier, der omfattes af dette Lovforslag, navnlig omkring de mange Flyvepladser, der blev oprettet, og en Mængde Borgere bliver berørt heraf. Den Ordning, man her gennemfører for Skødeklausejendomme, er sikkert ikke en daarlige Ordning. Dens Baggrund er, at man fra dansk Side ønskede at hindre, at Tyskerne erhvervede dansk, fast Ejendom til Eje, men samtidig vilde man undgaa, at den danske Stat formelt stod som Ejer af Ejendommene og derefter stillede dem til Tyskernes Raadighed.

Man opfandt saa den viselige Ordning, at Ejerne udlejede deres Ejendomme til Tyskerne; i Realiteten vil det sige, at Ejendommene blev beslaglagt af Tyskerne, det hele foregik mere eller mindre frivilligt. Der udbetaltes en Erstatning een Gang for alle. Ejerne forpligtede sig til at give Amtmanden Fuldmagt til at udstede Skøde for Ejendommene til den danske Stat, og disse Ejendomme er altid af danske Myndigheder blevet

betragtet som Statens Ejendomme, altsaa ogsaa selv om Staten ikke har taget Skøde paa dem; Tyskerne havde dem kun til Brug.

Dertil kommer endvidere det Forhold, at Rigsdagen ved Lov Nr. 362 af 19. Juli 1943 har givet de omtalte Ejere Tilbagekøbsret, som det hedder, naar de Forhold, der har nødvendiggjort Beslaglæggelsen, ikke længere bestaar. Her vil det altid bero paa et Skøn, hvornaar disse Forhold maa betragtes som ophørt, og hvornaar Tilbagekøbsretten træder i Kraft. Man kan ikke sige, at Tilbagekøbsretten automatisk og ubetinget traadte i Kraft f. Eks. i samme Øjeblik, Tyskerne kapitulerede. Jeg synes, man maa give det Udvalg, der har været nedsat af Indenrigsministeren, Ret i den Betragtning, at her maa man holde sig Grundlovens § 80 for Øje, den, der beskytter Ejendomsretten mod tilfældige Overgreb, og sige, at dér, hvor Almenvellet kræver det, dér, hvor vigtige Samfundsformaal gør det nødvendigt, maa man ophæve Ejernes Tilbagekøbsret. Det er i Virkeligheden det, der er Kærnen i den Betragtning, der ligger bag dette Forslag. Det er for at skabe et juridisk holdbart Grundlag for den Betragtning, at man gennemfører denne Lov, ikke for at gøre Tilbagekøbsretten illusorisk og fuldstændig sløjfe den; hvis det havde været Tilfældet, vilde mit Parti afgjort have været imod, for vi ønsker at værne om Ejendomsretten, men det er for at give disse Forhold den rigtige juridiske og moralske Placering, ogsaa i Forhold til Grundlovens Bestemmelser; man maa respektere Tilbagekøbsretten, derfor afgør man ethvert enkelt Tilfælde for sig og op hæver den kun, hvor det almenes Vel gaar foran den enkeltes. Jeg har ønsket at fastslaa dette, ogsaa af Hensyn til den kommende Administration af denne Lovgivning.

Indenrigsministeriet er jo gaaet meget grundigt til Værks over for dette Spørgsmaal, og jeg er ikke sikker paa, at der er Grund til at rette Bebrejdelser mod Indenrigsministeriet for Sendrægtighed. Der har været nedsat hele 2 Udvalg til at undersøge Spørgsmaalet, og det Materiale, disse Udvalg har tilvejebragt til Sagens Belysning, er ikke helt uden Værdi, tværtimod, det er saare værdifuldt, og den Registrering, der er tilvejebragt, vil sikkert være saare nyttig.

Angaaende selve Lovforslagets Opbygning vil jeg gerne have Lov til at komplimentere baade Indenrigsministeren og hans Embedsmænd for det Stykke Arbejde, her er gjort. Jeg synes, det er en ganske god Opbygning af en Lovgivning, der skal røgte et Formaal som dette.